

Morten H. Magnus:

Hvor gode eller dårlige tider?

Er konjunktur-utsiktene så mørke som næringslivets representanter føler at de er, eller er de så lyse som regjeringsøkonomene påstår?

Den nybakte ekspedisjonsjef i Finansdepartementet, Arne Øien, somholdt innledningsforedraget i Statsøkonomisk Forening mandag, så stort sett lyst på situasjonen. Han var klar over at meget står og faller med en snarlig løsning av de internasjonale valutaproblemene, men var ikke i tvil om at løsningen vil bli både god og rask.

Regjeringsøkonomene mener at de kan heve seg over hensynet til fortjenesten viser bare hvor urealistiske de er. Hvis fortjenesten i næringslivet svikter, fører det til nedgang i investeringene og i neste omgang til nedgang både i totalproduksjon og total sysselsetting.

Karakteristisk for dagens norske regjeringsøkonomer — herunder Øien — er at de hverken legger noen særlig vekt på skipsfarts-konjunktorene eller industriens fortjenestemuligheter.

Dette er for oss et helt virkelighetsfernt resonnement. Selv om man ikke regner med noen vesentlig svikt i sysselsettingen for nordmenn under en skipsfartsdepresjon, må man dog innse at den norske økonomi ikke kan tåle noen vesentlig nedgang i skipsfartens valutainntekter.

Direktør Petter Jakob Bjerve sluttet seg til foredragsholderens synspunkter. Ved henvisning til de fem siste mindre tilbakeslag i norsk økonomi mente han å kunne bevise at situasjonen ikke var verre enn tidligere. Han bygget da på de ferskeste statistiske opplysninger, som dog alle sammen skrev seg fra tidligere måneder og kvartaler og altså ikke kunne oppfange situasjonen akkurat nå, slik som næringslivet føler den på pulsen.

Banksjef Sven Viig pekte også på at løsning av valutakrisen var avgjørende, men var ikke fullt så sikker på at løsningen ville bli så god eller rask. Den ordrettilgang i verkstedindustrien som regjeringen tolker så optimistisk, peker ikke lenger oppover, sa han. Dertil kommer at fortjenesten ved de nye ordrer er svak, merkelig om

Direktør Sigmund Kjos uttalte at industrilederne ikke bare ser på den minskede fortjeneste, men på de økende *tap* som etterhvert blir meget store målt med enhver målestokk. Mange bedrifter ville fremvise dårlige resultater for 1971, mens avgiftsøkningene fra statens side ville virke ødeleggende i den kommende tid. Bortsett fra den fremgang som ligger i oljeindustrien og Nordsjø-olje, så han på fremtiden med pessimisme.

Direktør Johan Seland savnet tre stikkord hos regjeringsøkonomene: Japan, stål og olje. Seland utviklet Japans betydning for norsk økonomi, og kom særlig inn på at veksten i den japanske stålproduksjon er stagnert, noe som norsk skipsfart vil merke sterkt. Takket være gode certepartier, som dekker hovedparten av norsk tankflåte, slår ikke det dårlige fraktmarked ut med full styrke over hele sektoren. En stor del av flåten seiler dog uten fortjeneste. Hvis ikke markedet bedrer seg snart, vil 30% av flåten måtte finne seg ny beskjeftigelse. Men hvor?

Hvem har rett, regjeringsøkonomene eller det praktiske næringslivs økonomer? Enhver får vurdere ut fra sine egne erfaringer.

Åpent brev til general Walther Walker

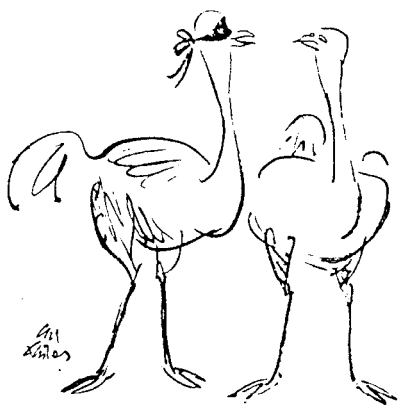
Herr general Walker.

Tillat meg å skrive Dem noen ord, nu like før De forlater Deres sjefsstol på Kolsås.

Det er skam og forbitrelse som får meg til å skrive, samt et brennende ønske om å få nå Dem med noen takkens ord for De reiser i fra vårt land. De skjønner vel at jeg sikter til Deres klare advarsel til Norge i tilfelle av krig.

Det synes å være vårt folks forbannelse at vi til stadighet skal regjeres av mennesker som aldri får skylappene fra øynene før det er for sent. Som De nu har erfaret, får man ikke engang lov til å nevne faren. Slik var det i 1939 og 1940, og slik vil det vel fortsette. Det folk får slike ledere det fortjener.

Vår forsvarsminister snakker så store ord om vår sikkerhetspolitikk. Den blinde stakkar. Han skjønner ikke at

«Det hjelper meg faktisk å komme over den tåpelige fristelsen å stikke hodet i sanden.»

(–Punch C.)

det er u-sikkerhetspolitikk han representerer. Tror han at Warszawapakt-maktene vil angripe med pil og bue når de kommer?

Det er tradisjon her i landet at man til forsvarsministere utnevner forsvarsfjender, pasifister og militære ignoranter. Det var i våre fjell at den vestlige sivilisasjons forsvar skulle sikres. Dypt nede i vårt grunnfjell skulle atomrakettene stå, ferdig innsiktet og utskytningsklare. Da skulle vi nok ennu en stund fått levet i fred, og da skulle vi uten skam ha kunnet se våre allierte i øynene.

Noen tyske elitesoldater, samt en håndfull hjemlige nazister og landsforrædere var alt som skulle til i 1940, for å skaffe oss 5 års okkupasjon på nakken. Idag har vi felles grense med en potensiell fiende av en helt annen

styrkegrad, hvis flåte med atomvåpen allerede behersker havet omkring oss. Og vårt samfunn er gjennomsyret av kommunister og venstreradikale. Det blir hårdere neste gang, og neste gang blir vel også siste gang.

Jeg har en bønn til Dem, general Walker: I grålysningen den dagen siste gang skjer, vil det lette noen store og hurtige fly fra Fornebu. Det vil være de første fly som tar av den dagen, og de vil styre rett vest, mot de britiske øer. Ombord i disse fly vil de være, alle de som bærer ansvaret for neste gang. Hele regjeringen vil være der, og mesteparten av Stortinget vil bringe seg selv i sikkerhet.

Min bønn er denne:

La ikke disse fly få lande i England. Jag dem tilbake østover, eller ut over havet. La oss som blir tilbake i håpløshet, vi som skal forsvare oss mot atomvåpen med gamle gevær, la oss i alle fall få dø med visshet om at denne gang, den ene gang, klarte ikke de ansvarlige å løpe ifra sitt ansvar.

Dette er mitt siste ønske, general. La meg få lov til å stole på Dem.

De reiser vel nu ifra vårt land med bitre følelser. Uttakk har De høstet for Deres innsats for vårt land og for fredens sak. Jeg kan bare bøye mitt hode i skam.

Men vit i alle fall det, at alle landets forsvarsvenner, og alle vi som ønsker fred så sterkt at vi er villige til å betale det fred koster, vi takker Dem for Deres klare og advarende ord. Rop høyt og ofte, general. Det er vår siste chance.

Deres ærbødige
Harald B. Rustad

Lysaker

Har De lest...?

Til tross for at vi i nr. 48 siterte fra en av verdenslitteraturens best kjente verk: «Brødrene Karamasov», av Fjodor M. Dostojevskij, fikk vi ikke mer enn 4 svar – hvorav 2 riktige.

Vinner denne gang:

Ingrid Evensen,
Oslo.

Ny oppgave (nr. 50):

Da jeg kom opp for å ta min vakt, stiger han ut av bestikkflugaren, ser seg omkring, kikker på sidelanternene, gløtter på kompasset, stirrer på stjernene. Det er det vanlige. Så sier han: «Var det Dem som snakket nede på babord nettopp?» «Ja, kaptein.» «Med tredje-maskinisten?» «Ja, kaptein.» Han går over til styrbord;

der sitter han under solskjermen på den lille feltstolen sin; på en halv time kommer det ikke en lyd fra ham, jo, en gang hørte jeg ham nyse. Så hører jeg ham reise seg der borte, og han kommer over til babord, hvor jeg står. «Jeg forstår ikke hva De kan snakke om,» sier han. «To samfulle timer. Jeg bebreider Dem det ikke. Jeg ser folk på land gjøre det samme hele dagen, og om aftenen driver de fremdeles på over drinkene. De må da si de samme tingene igjen og igjen. Jeg forstår det ikke.»

Forfatter og bok?

Blant de riktige innsendte løsninger trekker vi ut en som vil bli premiært med kr. 50,-, eller, dersom vinneren ønsker det, et gratis abonnement på «Farmand» i ett år som vinneren kan gi til den han ønsker.

Løsninger må være oss i hende innen lørdag en uke etter utgivelsesdatoen. Merk konvoluttene «Har De lest...»